

Til: Kommunal- og forvaltningskomiteen
Fra: HLF (Hørselshemmedes Landsforbund)
Dato: 2. november 2021

HLF (Hørselshemmedes Landsforbund) er Norges største organisasjon for mennesker med funksjonsnedsettelse med 67 500 medlemmer. 14,5 % av Norges befolkning over 20 år¹ har en hørselshemming som påvirker hverdagen.

Høring Prop. 1S (2021-2022) Statsbudsjettet 2022

HLF viser til høring om Prop. 1S (2021-2022) og overbringer med dette våre innspill.

Kap 540 Digitaliseringsdirektoratet

Det er positivt at Tilsynet for universell utforming hos Digitaliseringsdirektoratet (UU-tilsyn) får overført midler til utvikling av et digitalt tilsynssystem til 2022 og 2023. Så vidt vi forstår vil økningen til tilsynet gå til dette viktige utviklingsarbeidet.

Det er i tillegg svært viktig å sikre UU-tilsynet har tilstrekkelig med ressurser til å ivareta de nye oppgavene som følger av innlemmingen av EUs webdirektiv i norsk lov. I Prop 141 LS, som omhandler dette vises det til at det ved årlig dybdekontroll, forenklet kontroll og rapportering til ESA, så vil det være behov for cirka 7,6 årsverk i tilsynet. Dette er i tillegg til årsverkene tilsynet per i dag bruker til tilsyn og områdeovervåkning i offentlig sektor. Videre er det behov for ressurser til informasjonsarbeid og veiledning estimert til 1 årsverk, og behandling av klagesaker tilsvarende 0,5 årsverk. Utvidelse av oppgaver og økt antall ansatte medfører også et noe større behov for ressurser til ledelse og administrasjon, tilsvarende 1 årsverk. Totalt tilsvarer dette 10,1 årsverk². Det fremkommer av proposisjonen at estimerte utgifter knyttet til utviklingen av den sentrale løsningen for tilgjengelighetserklæringer på 4,2 mill. kroner og det er beregnet en engangskostnad på 3 mill. kroner til utvikling av veiledningsmateriell og informasjon fra Digdir. Vi kan ikke se at hele denne merkostnaden dekkes av året budsjett.

I tilsynets rapport for 2020-2021 fremkommer det at tilsynet gjennomførte tre tilsyn. Videre står det at 70 pst av de spurte har opplevd problemer med bruk av digitale løsninger i en kartlegging av universell utforming utført av direktoratet. Tilsynets statusrapport for 2018³ viste at kun 60 prosent av målingene var i samsvar med lovpålagte krav. Det er helt nødvendig med et tilsyn som viser autoritet og myndighet innen dette feltet, spesielt ved å gjennomføre tilsyn og sikre at virksomheters IKT-løsninger er i tråd med dagens lovverk.

UU-tilsynet budsjett må økes langt mer enn det som er foreslått i året budsjett. Det å utføre en håndfull antall tilsyn gir ikke en reell risiko for å bli tatt ut i tilsyn og får derav heller ikke det nedslagsfeltet som er nødvendig for å ivareta en stor gruppes menneskerettigheter. Til sammenligning har Datatilsynet (kap. 545) er budsjett på nesten 70 millioner kroner. Vi ber om 10 millioner til en første opptrapping for å sikre et reelt og slagkraftig tilsyn.

¹ Engdahl B, Tambs K, Borchgrevink HM, Hoffman HJ. Screened and unscreened hearing threshold levels for the adult population: Results from the Nord-Trøndelag Hearing Loss Study. *Int J Audiol.* 2005; 44, 213-230.

http://www.fhi.no/eway/default.aspx?pid=239&trg=Content_6496&Main_6157=6263:0:25,6102&MainContent_6263=6496:0:25,6109&Content_6496=6178:50246:25,6109:0:6562:14:::0:0

² <https://www.regjeringen.no/contentassets/28fcfab6e6a746a58cb38a07802d9d1f/no/pdfs/prp202020210141000dddpdfs.pdf>

³ <https://uu.difi.no/tilsyn/statistikk-og-undersokelser/digitale-barrierar-pa-norske-nettsteder-2018> Lastet ned 15.10.2019

MERKNAD 1: Stortinget ber regjeringen styrke tilsynsmyndigheten for universell utforming av IKT-løsninger kapittel 540, post 27, med 20 kr. Millioner for å sikre de 10,1 årsverkene som er estimert for å ivareta nye oppgaver, samt sikre en opptrapping av selve tilsynets virksomhet og nedslagsfelt.

MERKNAD 2: Stortinget øker inntektspost 86 under kapittel 3540 til kr 3. millioner gjennom å utføre flere tilsyn.

Kap 525 Statsforvalterne

Kommunene og fylkeskommunene gjennomfører nødvendige tiltak for å realisere rettighetene til personer med funksjonsnedsettelse. Samtidig vet vi at menneskerettighetene til denne minoriteten brytes daglig. Det er derfor helt nødvendig at Statsforvalterne både arbeider for økt kunnskap om FNs konvensjon for rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) og at selv vurdere innkomne klager i lys av CRPD. For å sikre et målrettet arbeid er det nødvendig at Statsforvalternes kontor har et årsverk som kun jobber med CRPD.

MERKNAD 3: Stortinget øker kap 525, post 01 med kr 15. millioner som øremerkes til et årsverk i hvert fylke, som jobber kun med CRPD.

Kap 571 Rammetilskudd til kommuner, universell utforming av nærskolen for alle barn

Norge har tilsluttet seg FNs bærekraftsmål, og skal «Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring». Norge har også vedtatt FN-konvensjonen om funksjonshemmedes rettigheter, der tilgang til skolebygg er en av forpliktelsene. Mange skoler er ikke tilgjengelige for elever med funksjonsnedsettelse. Det er diskriminerende.

I 2017 lanserte Bufdir «Veikart Universelt utformet nærskole 2030», mens Oslo Economics har dokumentert at det er samfunnsøkonomisk lønnsomt å følge Veikartet. I en kartlegging av status for universell utforming med svar fra 535 skoler sier 35 pst av skolene at de er universelt utformet, mens 55 pst at de er tilgjengelig, mens 8 pst anser at de ikke er tilgjengelig.

Solberg-regjeringen har i sitt budsjettforslag for 2022 ikke foreslått midler for å finansiere Veikartet. Imidlertid har den nye Støre-regjeringen i sin regjeringsplattform gått inn for å *Gjennomføre «Veikart for universelt utformet nærskole» innen 2030, blant annet ved å gjeninnføre rentekompensasjonsordninga for skulebygg og svømmeanlegg.*

MERKNAD 4: Stortinget øker kap 571 for å realisere Veikartet ved å sette av 200 mill. kroner i friske midler for å stimulere kommunene, øremerket universell utforming av eksisterende skoler, samt be regjeringen komme med en forskrift med tidsfrist 2030 for oppgradering av skolebygg.